

Unowocześniony ŚKUP pod koniec przyszłego roku. Karta już nie będzie potrzebna

ŚKUP w trybie online i bez potrzeby używania karty – Metropolia właśnie rozstrzygnęła przetarg na unowocześnienie systemu poboru opłat w komunikacji miejskiej. Ich celem jest usunięcie wad, wynikających ze starzejącej się technologii sprzed ponad 10 lat. Całość będzie gotowa pod koniec przyszłego roku. Unowocześniony system będzie posiadał otwartą, chmurową architekturę, co pozwoli na szybkie wprowadzanie nowych funkcjonalności. Pozwoli to utrzymywać go zawsze na najwyższym poziomie i dostosowywać go do zmieniających się uwarunkowań technologicznych.

Prace związane z unowocześnieniem systemu ŚKUP zostaną przeprowadzone przez firmę Asseco Data Systems S.A., która jako jedyna złożyła ważną ofertę w postępowaniu ogłoszonym przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię. Firma jest jednym z liderów na rynku technologicznym, była również wykonawcą poprzedniej wersji systemu.

Koszt wdrożenia zmodernizowanego systemu informatycznego wyniesie ok. 32 mln zł, natomiast całość tego zamówienia wraz z 4-letnim utrzymaniem i dalszym rozwojem będzie kosztować ponad 120 mln zł.

W przeciwieństwie do umowy z 2012 roku, ta dotycząca unowocześnienia systemu – da większe możliwości wprowadzania modyfikacji i udoskonaleń. Poprzednia pozwalała jedynie na wprowadzenie dwóch modyfikacji w ciągu roku, a każda dodatkowa zmiana wiązała się dodatkowymi kosztami.

– Zapisy nowej umowy pozwolą na sprawne i swobodne rozwijanie systemu, aby mógł nadążyć za postępem technologicznym. Dzięki temu będziemy mogli szybciej wprowadzać potrzebne modyfikacje

i lepiej dostosowywać się do aktualnych oczekiwań i potrzeb pasażerów – mówi Jacek Brzezinka, członek zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, w którym odpowiada za sprawy związane z rozwojem systemów informatycznych.

– Prace możemy rozpocząć, ponieważ dobiegł końca okres trwałości projektu ŚKUP, który współfinansowany był z dotacji Unii Europejskiej. W ich trakcie samo oprogramowanie zostanie niemal całkowicie przebudowane, natomiast zmodernizowany system wykorzysta w dużym stopniu używane obecnie urządzenia – kasowniki, komputery pokładowe, automaty biletowe, co pozwoli nam zaoszczędzić kilkadziesiąt milionów złotych, które potrzebne byłyby na ich wymianę – wyjaśnia Jacek Brzezinka.

Unowocześnienie systemu pobierania opłat poprzez wdrożenie nowego, otwartego oprogramowania centralnego oraz modernizację infrastruktury systemu ŚKUP, usprawni i poprawi płynność jego działania oraz umożliwi wprowadzenie dodatkowych funkcjonalności.

Podczas prowadzenia prac nad unowocześnieniem ŚKUP, system będzie utrzymywany, a po uruchomieniu zmodernizowanej wersji i wyrażeniu wymaganych zgód przez dotychczasowych użytkowników – ich konta zostaną automatycznie przeniesione do nowej wersji systemu. Wszystkie posiadane bilety zachowają swoją ciągłość, a dotychczas wydane karty będą aktywne w nowym systemie.

Oto najważniejsze zmiany, które zostaną przeprowadzone podczas unowocześnienia ŚKUP:

Z offline do online

To najważniejszy element modyfikacji, który przyspieszy funkcjonowanie systemu. Przejście z trybu offline na online oznacza, że wszystkie dokonywane w nim transakcje będą odbywać się w czasie zbliżonym do rzeczywistego. Dzięki temu kupując przez internet np. bilet 30-dniowy, będzie on natychmiast dostępny dla pasażera w całym systemie.

Zamiast karty wielofunkcyjna aplikacja mobilna

Ponadto w zmodyfikowanym systemie karta stanie się identyfikatorem, a nie jedynym nośnikiem danych. Dzięki temu pasażerowie, którzy nie będą odczuwali takiej potrzeby, nie będą musieli z niej korzystać, ponieważ wszystkie potrzebne dane, będzie można odczytać w mobilnej aplikacji. Aplikacja będzie podstawowym elementem funkcjonowania unowocześnionego systemu.

Transakcje realizowane w czasie rzeczywistym bez potrzeby aktualizacji karty w kasowniku

Nie będzie też konieczności kilkukrotnego „odbijania” karty w kasowniku po zakupie biletów przez Portal Klienta. Teraz jest to konieczne właśnie ze względu na to, że karta jest nośnikiem danych, a więc żeby ta wirtualna transakcja została na kartę „ściągnięta” i zakodowana na niej, trzeba ją przyłożyć do kasownika lub – co jest możliwe od kwietnia 2020 roku, jeśli posiadamy smartfon obsługujący moduł NFC – do naszego telefonu komórkowego i włączenie aplikacji Mobilny ŚKUP. Gdy karta stanie się identyfikatorem, wszystkie tego typu transakcje będą automatycznie realizowane w systemie centralnym bez konieczności dodatkowego angażowania użytkownika.

Karty nie znikną, aby z systemu mógł korzystać każdy

Niemniej karty nie znikną z obiegu, aby z systemu mógł korzystać każdy pasażer. Karty będzie można odebrać w ponad 100 automatach biletowych, 10 Punktach Obsługi Pasażera oraz około 800 punktach doładowań (m.in. kioski Ruch). Jednak i one się zmienią – wizualnie i technologicznie. Nowe karty będą wykonane z trwalszych materiałów, będą miały nową szatę graficzną, nie będą na nich nadrukowane zdjęcia i dane osobowe użytkownika (dane osobowe będą potrzebne do założenia konta imiennego i będą wyświetlane podczas kontroli biletów na terminalu kontrolera). W zmodernizowanym systemie wykorzystany zostanie najnowszy typ kart NFC, które będą tańsze od

dotychczasowych, a zarazem szybsze oraz posiadające zabezpieczenia, uniemożliwiające ich podrobienie.

Szybsza i samodzielna rejestracja nowych użytkowników

Wygodniejszy będzie również sposób zarejestrowania się nowych użytkowników. Nie będzie już potrzeby osobistego złożenia wniosku i odbioru karty w Punkcie Obsługi Pasażera. Opcja stacjonarnego założenia konta oczywiście zostanie utrzymana. Po modernizacji systemu będzie można to zrobić samodzielnie w sposób prosty i intuicyjny poprzez Portal Klienta lub aplikację mobilną.

System będzie otwarty i będzie rozwijany o nowe funkcje

W ramach utrzymania zmodernizowanego systemu, możliwe będzie szybkie wprowadzanie nowych funkcjonalności, co pozwoli utrzymywać system zawsze na najwyższym poziomie, realizując oczekiwania pasażerów. System będzie otwarty i możliwym będzie przyłączanie nowych urządzeń, a w przyszłości również integracja różnych środków transportu (np. systemów rowerowych). Wpisuje się to w rozwój idei systemu zrównoważonej mobilności miejskiej w GZM.

Pieniądz elektroniczny zastąpi portmonetka punktowa

Wraz z unowocześnieniem systemu ŚKUP, zmieni się również sposób, w jaki pasażerowie będą doładowywać swoje konto – w miejsce tzw. pieniądza elektronicznego, który wykorzystywany jest w starej wersji systemu, pojawi się portmonetka punktowa.

Korzystanie z formuły pieniądza elektronicznego wiązało się z pewnymi ograniczeniami systemu (tryb offline powodujący, że transakcje online wymagały dłuższego czasu na ich przetworzenie i zapisanie) oraz z koniecznością spełnienia wymogów Komisji Nadzoru Finansowego i instytucji certyfikacyjnych, co powodowało, że koszty jego utrzymania były bardzo wysokie.

Dlatego też Metropolia zdecydowała, że w nowym systemie ŚKUP pieniądz elektroniczny zostanie zastąpiony tzw. portmonetką punktową. Oznacza to, że gdy pasażer doładuje swoje konto, to każda wpłacona przez niego złotówka, będzie w systemie zamieniana na punkty, które później będzie mógł wymienić np. na minuty potrzebne do wykonania przejazdu lub bilet na określoną liczbę miast. Sam proces doładowania będzie dużo prostszy, a do sfinalizowania opłaty będzie można skorzystać z dowolnej formy płatności, czyli np. przelewu, BLIK lub Google/Apple Pay.

– Dzięki temu rozwiązaniu system będzie bezpieczniejszy i nieporównywalnie tańszy w utrzymaniu. Portmonetka punktowa daje również nam nowe możliwości. W planach mamy bowiem zastąpienie obecnej taryfy kilometrowej, domyślną taryfą czasową, rozliczaną według przejechanych minut, rejestrowanych w kasownikach lub aplikacji. Rozbudowany moduł taryfowy pozwoli na zastosowanie teoretycznie dowolnych taryf i cenników, dzięki czemu pasażerowie będą mogli korzystać z wielu wariantów biletów – wyjaśnia Adam Krakowczyk, dyrektor Departamentu Informatyki.